

Summary

Savchuk K., Protsenko I. International agreements SOFA / SOMA: particularities of conclusion and content.

The article discusses the specific features of international treaties that are concluded in the case of peacekeeping operations between a state and an international organization or group of states under whose auspices these operations are organized. We are talking about the Status of Forces Agreement or Status of Mission Agreement, which regulate the conditions of stay and the legal status of peacekeeping forces in the territory of a certain state.

Key words: Status of Forces Agreement, Status of Mission Agreement, peacekeeping operation in Donbass, United Nations.

УДК 341.1/8

К.В. ГЛУЩЕНКО

Катерина Вікторівна Глущенко, аспірант Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України

СТАНОВЛЕННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ДЕРЖАВ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В РАМКАХ ЮНЕСКО

Міжнародне співробітництво в сфері вищої освіти є одним із важливих факторів розвитку людства та спрямоване на інтеграцію освітніх послуг у світовий, європейський і регіональний простір, на підвищення конкурентоспроможності не тільки закладів вищої освіти, а й у цілому національних систем вищої освіти.

Особливість міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти полягає в тому, що його метою є не тільки отримання переваг тією чи іншою державою, а й сприяння вирішенню глобальних проблем, допомога країнам, що розвиваються, і вирівнювання освітніх умов у всіх країнах¹.

Сьогодні у зв'язку з глобалізацією та інтернаціоналізацією освітнього процесу державами особлива увага приділяється ролі вищої освіти, адже зростання інтелектуального потенціалу держав сприяє економічному та науково-технічному прогресу. Тому основним завданням міжнародного співтовариства є інвестиції у вищу освіту, сприяння дослідженням та інноваціям, а також активна співпраця держав у цій сфері.

У різні періоди дана тематика досліджувалась вітчизняними та зарубіжними вченими, такими як І.В. Дем'яненко, В.В. Астахов, О.І. Мельничук, Л.О. Тимченко, С.І. Сидоренко, Р.М. Валєєв, В.М. Сирих, В.І. Шкатулла, Є.В. Мартиненко, А.В. Кондратюк, М. Трой, К.Д. Байтер, Ф.Г. Альтбах та ін.

Метою даного дослідження є виявлення закономірностей та основних етапів розвитку міжнародно-правового співробітництва держав у сфері вищої освіти в рамках Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (далі – ЮНЕСКО).

На сьогоднішній день міжнародне співробітництво в сфері вищої освіти змінює свої форми і види діяльності. Воно формується в трьох основних напрямках: досягнення рівня вищої освіти, який відповідає потребам сучасного суспільства; вдосконалення національних освітніх систем; підготовка кваліфікованих кадрів для інноваційного розвитку.

Ці завдання розв'язуються на трьох рівнях міжнародної системної взаємодії: універсальному, за рахунок діяльності ЮНЕСКО, як спеціалізованої установи ООН; регіональному, завдяки прийняттю конвенцій про визнання документів про освіту та локальному, що формується освітніми зв'язками університетів у різних країнах світу.

ЮНЕСКО створена зусиллями держав-засновниць ООН одразу після Другої світової війни. Це міжнародна міждержавна організація, діяльність якої спрямована на утвердження миру і безпеки шляхом розширення співробітництва народів у сфері освіти, науки і культури в інтересах забезпечення загальної поваги справедливості, законності і прав людини, а також основних свобод, проголошених в Статуті ООН².

«Думки про війну виникають в умах людей, тому в свідомості людей потрібно вкорінювати ідею захисту миру», – такими словами починається в Статуті ЮНЕСКО викладення принципів, якими керувались держави, що її заснували. «Мир, заснований тільки на економічних і політичних угодах урядів, не може завоювати єдиної, міцної і широкій підтримки народів; він повинен базуватися на інтелектуальній і моральній солідарності людства»³, – підкреслено там.

З моменту створення у 1946 р. ЮНЕСКО завжди у багатьох своїх документах відводила важливу роль освіти у розвитку держав, а в останні десятиліття наголошувала на впливові вищої освіти на стійкий розвиток і культуру миру. Станом на 1 січня 2018 р. ЮНЕСКО налічує є 195 держав-членів, 11 асоційованих членів та 11 тисяч асоційованих шкіл ЮНЕСКО⁴.

Діяльність ЮНЕСКО спрямована на виробленні підходів, які можуть полегшити вирішення проблем вищої освіти та допомогти державам визначати шляхи майбутнього розвитку, зокрема і шляхом прийняття під її егідою міжнародних конвенцій, що присвячені правовому регулюванню співробітництва держав в сфері вищої освіти.

Важливим етапом у розвитку співробітництва держав в сфері вищої освіти стало прийняття у 1960 р. Конвенції про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти, в якій зазначалося, що вища освіта має бути доступною для всіх на основі повної рівності залежно від здібностей кожного⁵. Таким чином, Організація мала на меті сприяти застосуванню ст. 2 Загальної декларації прав людини 1948 р., яка забороняє будь-яку дискримінацію і одночасно втілити в життя право на освіту (відповідно до ст. 26 Декларації).

У 1962 р. був прийнятий додатковий Протокол про створення комісії примирення і добрих послуг для вирішення суперечок між державами-учасниками Конвенції, який набрав чинності в 1968 році. Станом на вересень 2018 р., учасниками Конвенції є 105 держав⁶.

Для держав, які ратифікували Конвенцію, це мало означати скасування будь-якого законодавчого акта або положення дискримінаційного характеру. Тобто, просто приєднатися або ратифікувати Конвенцію недостатньо, її потрібно також і застосовувати, адже однією з важливих функцій ЮНЕСКО є міжнародний контроль за дотриманням положень конвенцій державами – учасницями. З цією метою пізніше була запроваджена процедура консультацій з державами-членами щодо застосування Конвенції та аналізу доповідей від держав-учасниць про стан виконання Конвенції.

Велику роль у розвитку співробітництва держав у сфері вищої освіти відіграло підписання в 1998 р. Всесвітньої декларації з вищої освіти для 21 століття: підходи та практичні заходи. У цій Декларації були сформульовані нові орієнтири розвитку вищої освіти, зокрема, забезпечення рівноправного доступу до вищої освіти; гармонізація відносин з ринком праці, забезпечення координованої форми співробітництва систем, інститутів та навчальних програм з метою уніфікації стандартів підготовки фахівців у різних країнах світу; налагодження ефективного міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти⁷.

Щодо розвитку інституційного механізму співробітництва в рамках ЮНЕСКО, то на сьогоднішній день у структурі ЮНЕСКО діють міжнародні інститути, діяльність яких спрямована на надання спеціалізованої допомоги в сфері вищої освіти. Сюди входять: Міжнародний інститут планування освіти (Париж, Франція), Міжнародне бюро просвіти (Женева, Швейцарія), Міжнародний інститут ЮНЕСКО з розвитку потенціалу Африки (Аддіс-Абеба, Ефіопія), Міжнародний інститут ЮНЕСКО з вищої освіти в Латинській Америці та Карибському басейні (Каракас, Венесуела), Міжнародний центр ЮНЕСКО з питань професійної освіти (Бонн, Німеччина), а також Європейський Центр ЮНЕСКО з вищої освіти з штаб-квартирою в Бухаресті (Румунія), який займається питаннями вищої освіти на території Центральної та Східної Європи; Центр вищої освіти ЮНЕСКО в Південно-Східній Азії (штаб-квартира Бангкок, Таїланд)⁸.

Крім того, свої зусилля ЮНЕСКО спрямовує і на співробітництво між університетами, підвищенню академічної мобільності та розвитку наукових досліджень. Задля реалізації цих завдань у 1992 р. ЮНЕСКО була запроваджена програма УНІТВІН (UNITWIN)⁹. За допомогою цієї всесвітньої мережі кафедр ЮНЕСКО здійснюється всебічна підтримка міжнародного співробітництва в сфері вищої освіти на рівні університетів. Програма приділяє особливу увагу розробці стратегій і механізмів, необхідних для швидкої та ефективної передачі знань, а також їх застосування в сучасних умовах.

Особливим внеском у розвиток міжнародного співробітництва в сфері вищої освіти і одночасно одним із найважливіших напрямів його розвитку стало підписання під егідою ЮНЕСКО ряду регіональних конвенцій, які стосувалися визнання навчальних курсів і дипломів про вищу освіту. Взаємне визнання освітніх кваліфікацій традиційно вважається самостійним напрямом міжнародного освітнього співробітництва і освітньої інтеграції з власною нормативною базою, ядром якої виступають спеціальні міжнародні договори щодо взаємного визнання.

Взаємне визнання навчальних курсів і дипломів є найбільш ефективним засобом для підвищення академічної мобільності осіб з вищою освітою та активізації міжнародного співробітництва є сприяння. У 1947 р. на другій сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО була погоджена резолюція на підтримку програми «Взаємодія з університетами», в якій одним із завдань було вирішення проблеми еквівалентності наукових ступенів. Пізніше, у 1963 р., Виконавчий комітет запропонував Генеральному директору вивчити технічні і правові аспекти розробки нормативних документів про визнання дипломів і наукових ступенів. Однак було зрозуміло, що розробити універсальний нормативний документ не вдасться, тому було прийнято рішення здійснити перший етап визнання кваліфікацій на регіональному рівні.

У результаті в період з 1974 р. по 1983 р. нормативна діяльність ЮНЕСКО в сфері вищої освіти привела до прийняття шести регіональних конвенцій, основним завданням яких є надання можливостей оцінити отриману освіту і знання, а також сприяти взаємному визнанню дипломів про вищу освіту. За деяким винятком, всі держави, які є учасниками кожної з конвенцій, заявили: «Сповнені рішучості організувати і посилити своє співробітництво в сфері визнання навчальних курсів і дипломів про вищу освіту шляхом підписання конвенції, яка стане відправним моментом енергійної узгодженої діяльності, яка буде здійснюватися за допомогою національних, двосторонніх, субрегіональних і регіональних механізмів, що вже існують або будуть створені з цією метою»¹⁰.

Регіональні конвенції поділяють на дві групи:

1. Конвенції першого покоління (1974–1983 рр.);
2. Конвенції другого покоління (1990 р. – по теперішній час).

Конвенції другого покоління покликані удосконалити вже діючі правові механізми взаємного визнання дипломів та замінити собою конвенції першого покоління.

Систему цих конвенцій можна представити у вигляді наступної таблиці:

Затверджено	Регіон	Офіційна назва
Мехіко, 19 липня 1974 р.	Латинська Америка і Карибський басейн	Регіональна конвенція про визнання навчальних курсів, дипломів про вищу освіту і наукових ступенів у Латинській Америці і Карибському басейні
Ніца, 17 грудня 1976 р.	Середземноморський басейн	Конвенція про визнання навчальних курсів, дипломів про вищу освіту і наукових ступенів в арабських і європейських державах, що межують із Середземномор'ям
Париж, 22 грудня 1978 р.	Арабські держави	Конвенція про визнання навчальних курсів, дипломів про вищу освіту і наукових ступенів в арабських державах
Париж, 22 грудня 1979 р.	Європа	Конвенція про визнання навчальних курсів, дипломів про вищу освіту і наукових ступенів в державах Європейського регіону
Аруша, 5 грудня 1981 р.	Африка	Регіональна конвенція про визнання навчальних курсів, сертифікатів, дипломів, ступенів та інших академічних кваліфікацій у сфері вищої освіти в африканських державах
Бангкок, 1983 р.	Азія і Тихий Океан	Регіональна конвенція про визнання навчальних курсів, дипломів про вищу освіту й наукові ступені в державах Азії й Тихого океану, прийнята ЮНЕСКО
Лісабон, 11 квітня 1997 р.	Європа	Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні
Токіо, 26 листопада 2011 р.	Азія і Тихий Океан	Конвенція Азіатсько-Тихоокеанського регіону про визнання кваліфікацій вищої освіти
Аддіс-Абеба, 12 грудня 2014 р.	Африка	ПЕРЕГЛЯНУТА Конвенція про визнання навчальних курсів, сертифікатів, дипломів, ступенів та інших академічних кваліфікацій у сфері вищої освіти в африканських державах

Особливістю всіх цих регіональних конвенцій про визнання є те, що вони сприяють «збереженню і зміцненню культурної самобутності і різноманіття своїх народів, одночасно зберігаючи повагу до специфічного характеру їх систем освіти»¹¹.

Аналізуючи співробітництво в сфері вищої освіти країн Латинської Америки та Карибського басейну варто зазначити, що воно почало розвиватись із 1974 р. після прийняття Регіональної конвенції про визнання навчальних курсів, дипломів про вищу освіту і наукових ступенів у Латинській Америці і Карибському басейні. Конвенція сприяла розвитку співробітництва в сфері вищої освіти, зокрема, шляхом визнання кваліфікацій вищої освіти в регіоні. Учасниками цієї конвенції стало 19 держав. У 2015 р. за ініціативою держав – учасниць було прийнято рішення щодо створення робочої групи для перегляду та оновлення Конвенції до 2018 р. та визначення стратегій для її реалізації координації з основними заінтересованими сторонами в сфері вищої освіти.

Не менш активною є співпраця в сфері вищої освіти і арабських країн. У 1978 р. була прийнята Конвенція про визнання навчальних курсів, дипломів про вищу освіту і наукових ступенів в арабських державах. Учасниками цієї конвенції стали 14 держав: Алжир, Бахрейн, Єгипет, Ірак, Йорданія, Кувейт, Лівія, Марокко, Оман, Катар, Саудівська Аравія, Судан, Туніс, ОАЕ. Ще чотири країни отримали статус спостерігача: Ліван, Сирія, Йемен, Палестина¹². На сьогоднішній день черговим етапом співробітництва в сфері вищої освіти арабських країн та реакцією на світові процеси стало обговорення можливості формування Загального простору вищої освіти арабських країн задля розвитку процесів глобалізації та підвищення якості національних систем вищої освіти.

Для розвитку співробітництва в рамках Азіатсько-Тихоокеанського регіону найважливішу роль у забезпеченні освітньої інтеграції відіграла Регіональна конвенція про визнання навчальних курсів, дипломів про вищу освіту й наукові ступені в державах Азії й Тихого океану, прийнята ЮНЕСКО в Бангкоку 1983 р. і ратифікована близько 20 країнами¹³. Пізніше, в 2005 р., розпочався процес перегляду даної Конвенції, адже потрібно було зважати на зміни, що відбулися в системах вищої освіти. У результаті такої співпраці в 2011 р. в Токіо була прийнята нова Конвенція Азіатсько-Тихоокеанського регіону про визнання кваліфікацій вищої освіти (регіональна конвенція другого покоління)¹⁴.

Важливим переходом до розвитку конвенцій нового покоління стало прийняття в 1997 р. під егідою Ради Європи та ЮНЕСКО Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні¹⁵. У Конвенції визначені основні положення щодо визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіо-

ні, основні принципи оцінки кваліфікацій та більш широкі можливості для академічної мобільності студентів. У подальшому ця Конвенція відіграла важливу роль у Болонському процесі. Станом на 1 вересня 2018 р. у Конвенції беруть участь 54 держави-учасниці¹⁶.

Внаслідок розвитку співробітництва між ЮНЕСКО, Африканським Союзом і державами-членами в 1981 р. була прийнята регіональна конвенція про визнання навчальних курсів, сертифікатів, дипломів, ступенів та інших академічних кваліфікацій в сфері вищої освіти в африканських державах. Однак у 2014 р. в Аддіс-Абебі була прийнята переглянута Конвенція про визнання навчальних курсів, сертифікатів, дипломів, ступенів та інших академічних кваліфікацій у сфері вищої освіти в африканських державах. Африканським Союзом було зазначено, що Аддіс-Абебська конвенція стане важливим інструментом оптимізації використання людських ресурсів в Африці і зміцнення положення Африки в глобальній економіці. Станом на 1 березня 2015 р. дану конвенцію підписали 17 держав¹⁷.

Потрібно зауважити, що поняття «регіон» у назві регіональних конвенцій ЮНЕСКО інтерпретується розширено і може виходити далеко за рамки відповідної географічної області. Наприклад, країни Північної Америки – США і Канада – зараховані до країн європейського регіону ЮНЕСКО і в цій якості підписали Лісабонську конвенцію 1997 р., хоча і не ратифікували її. Крім того, регіони ЮНЕСКО можуть пересікатися один з одним. Наприклад, Австралія є державною учасником і європейської і азійсько-тихоокеанської конвенції). Разом із тим Нова Зеландія приєдналась тільки до європейської конвенції, а Туреччина паралельно бере участь в регіональних конвенціях ЮНЕСКО одразу трьох регіонів – Європи, Азії і Тихого Океану, Середземноморського басейну та ін.¹⁸.

Підсумовуючи, зазначимо, що регіональні конвенції ЮНЕСКО являють собою базовий рівень зобов'язань держав щодо взаємного визнання освітніх кваліфікацій. Отже, інші регіональні і, особливо, двосторонні договори встановлюють більш високий рівень відповідних зобов'язань аж до автоматичного визнання освітніх кваліфікацій держав-учасників. Крім того, регіональні конвенції ЮНЕСКО прямо передбачають можливість приєднання до них держав з інших регіонів, зазвичай з погодженням 2/3 держав-членів відповідної конвенції. Таким чином, практично кожна регіональна конвенція ЮНЕСКО потенційно є глобальною.

Наразі перед ЮНЕСКО стоїть важливе завдання в прийнятті універсальної конвенції про визнання кваліфікацій вищої освіти. З листопада 2017 р. тривають консультації між державами-учасниками щодо проекту Глобальної конвенції про визнання кваліфікацій вищої освіти. Очікується, що проект Конвенції буде представлений на 40-й сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО для прийняття державами-членами в листопаді 2019 року. Конвенція має стати основою для розширення і зміцнення міжнародного співробітництва в сфері вищої освіти та закріплює такі основні принципи визнання кваліфікацій вищої освіти: кожна людина має право на оцінку своїх кваліфікацій з метою продовження навчання або пошуку можливостей працевлаштування в іншій країні; визнання компетенцій здійснюється транспарентним, справедливим і недискримінаційним шляхом на всіх рівнях; рішення про визнання підкреслюють важливість справедливого доступу до якісної освіти і можливостей працевлаштування та з відповідним врахуванням різноманіття систем вищої освіти у всьому світі¹⁹.

Глобальна конвенція має бути перспективною, враховувати існуючі світові тенденції у вищій освіті та націленою на розв'язання завдань у контексті нової динаміки вищої освіти.

Сьогодні взаємодія держав і ЮНЕСКО в сфері вищої освіти стає більш динамічною, з'являються нові форми і напрями такого співробітництва, які сконцентровані на нормотворчій діяльності, а також розробці відповідної політики та стратегії, спрямовані на вирішення питань, що виникають під впливом глобалізації в сфері вищої освіти.

¹ Демяненко І.В. Международное право и образование: дисс. ... канд. юрид. наук / И.В. Демяненко. – К., 1992. – 202 с.

² Статут ООН від 24 жовтня 1945 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010

³ Статут ЮНЕСКО від 16 листопада 1945 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_014

⁴ Коротко о ЮНЕСКО : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.unesco.org/about-us/introducing-unesco>

⁵ Convention against Discrimination in Education. Paris, 14 December 1960 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unesco.org/eri/la/convention.asp?KO=12949&language>

⁶ Там само.

⁷ Всемирная декларация о высшем образовании для XXI века: подходы и практические меры : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.conventions.ru/view_base.php?id=1496

⁸ Altbach Ph.G. Higher Education An Emerging Field of Research and Policy // International Organizations and Higher Education Policy. Thinking Globally, Acting Locally? / Ed. by Roberta Malee Basset and Alma Maldonado-Maldonado. – New York, 2009. – P. 14.

⁹ Wendy W.Y. Chan International Cooperation in Higher Education: Theory and Practice : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/248808693_International_Cooperation_in_Higher_Education_Theory_and_Practice

¹⁰ ЮНЕСКО и образование в мире // ЮНЕСКО. – Париж: Дамьян, 1985. – С. 26.

¹¹ Высшее образование в глобализованном обществе. Установочный документ ЮНЕСКО по образованию. – Париж 2004 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.criia.vsu.ru/docs/unesco_ustdoc.pdf

¹² Лукичев Г.А. Развитие высшего образования в арабских странах / Г.А. Лукичев // Вестник высшей школы : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.russianenic.ru/publications/DOC/eduarab.pdf>

¹³ On the recognition of studies, diplomas and degrees in higher education in Asia and the Pacific: sixth session of the Regional Committee, Bangkok, Thailand, 10 November 2000: final report. Bangkok: UNESCO PROAP, 2001. – 92 p.

¹⁴ Предварительный доклад о подготовке глобальной конвенции о признании квалификаций высшего образования. – Париж 2015 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000234743_rus?posInSet=25&queryId=8651152c

¹⁵ The Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European, Lisbon, 8–11 April 1997 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.coe.int/t/dg4/highereducation/recognition/lrc_EN.asp

¹⁶ Там само.

¹⁷ Предварительный доклад о подготовке глобальной конвенции о признании квалификаций высшего образования. – Париж, 2015 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000234743_rus?posInSet=25&queryId

¹⁸ *Кашкин С.Ю.* Международная образовательная интеграция: содержание и правовое регулирование: монография / С.Ю. Кашкин, А.О. Четвериков. – М.: ООО «Проспект», 2017. – С. 224.

¹⁹ Глобальная конвенция ЮНЕСКО о признании квалификаций высшего образования: предварительный проект текста: 7 июля 2017 г. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vnz.univ.kiev.ua/ua/news-1-34-107-proekt-globalnoi-konvenicii-yunesko-pro-viznannya-kvalifikaciy-vischoi-osviti>

Резюме

Глуценко К.В. Становлення міжнародно-правового співробітництва держав у сфері вищої освіти в рамках ЮНЕСКО.

У статті аналізується історія становлення та розвитку співробітництва держав у сфері вищої освіти в рамках ЮНЕСКО. Зосереджено увагу на документах ЮНЕСКО в сфері вищої освіти та обґрунтовано їх вплив на розвиток міжнародного співробітництва й удосконалення національних освітніх систем.

Ключові слова: міжнародне співробітництво, вища освіта, ЮНЕСКО, інтеграція.

Резюме

Глуценко К. В. Становление международно-правового сотрудничества государств в сфере высшего образования в рамках ЮНЕСКО.

В статье анализируется история становления и развития сотрудничества государств в сфере высшего образования в рамках ЮНЕСКО. Сосредоточено внимание на документах ЮНЕСКО в сфере высшего образования и обосновано их влияние на развитие международного сотрудничества и усовершенствование национальных образовательных систем.

Ключевые слова: международное сотрудничество, высшее образование, ЮНЕСКО, интеграция.

Summary

Glushchenko K. The establishment of the international legal cooperation of the states in higher education within UNESCO.

The article analyzes the history of the establishment and development of the cooperation between states in the field of higher education within the framework of UNESCO. The attention is focused on UNESCO documents in higher education and their impact on the development of the international cooperation and the improvement of the national educational systems.

Key words: international cooperation, higher education, UNESCO, integration.

УДК 347.918.2

М.С. ДЕВ'ЯТКІНА

Марія Сергіївна Дев'яткіна, аспірант Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ЗАБЕЗПЕЧУВАЛЬНІ ЗАХОДИ ТА ПРИШВИДШЕНА ПРОЦЕДУРА РОЗГЛЯДУ СПОРУ В НОВІЙ РЕДАКЦІЇ РЕГЛАМЕНТУ МКАС ПРИ ТПП УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ТА ПРОПОЗИЦІЇ З УДОСКОНАЛЕННЯ

Одним із найгостріших питань у міжнародному арбітражному процесі є питання забезпечувальних заходів, оскільки у законодавствах різних держав і в регламентах арбітражних установ відображені різні підходи до регулювання цього питання. Слід підкреслити, що регулювання забезпечувальних заходів повинно бути досконально продуманим, адже цей інструмент може потягнути за собою невиправдані збитки однієї із сторін спору. Як альтернатива вжиттю забезпечувальних заходів деякі арбітражні установи розробили пришвидшену процедуру розгляду спору. Оскільки з 01 січня 2018 р. у силу вступає нова редакція Регламенту Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України (далі – МКАС при